

EUZKO GUDA-OÑETAN

Buruka gordiñak Sollube'pean

Gudete au asi zanetik onako joaldirik indartsu ta zaratsuenak izan dira atzo egin ziranak. Egazkiñak etengabeko lanean, mendiak suz beteten. - Sei tanke arerioari ezerestu ta mendian bera jaurti. - Gure mutillak oin bat be ezeben atzeratu. - Beste izpañak.

EUZKADI'KO GUDA-ZAINGOAK ATZO GABEKO AMARETAN EMAN-
DAKO AGIRIA:

Iparralde guduñak (Bizkaya)

Arerioaren egazkiñak, euren etengabeko ekinaldia bide, Sollube inguruetako pinadiak sututzea lotu dute, baiña sua atzen orduko geure gudariak gelditu dira euren jabe.

Gure gudari-taldeak, naiz eta arerioa amasei tankekin Atruende'runtz eraso, sei tanke eskuko granadakin ondatuaz kementsuenik-kementsuen atzeratu zuan etsaia eta tarteka baita iges eragin ore. Ekinaldi ontan, baita gaur goizez Eragoiti'a'n astakoa ere, eutsi ta alzera eraginaz, gogoa izateko beste kate leporatu diote gure gudariak arerioari.

Ostontzeko guda-oñetan ea da aipagaririk gertatu.

Erriko guduñetan (Araba)

Gure artilleriak Segibain eta Txapitelafako arerioaren guda-lekuak astindu ditu, zaintzen zuden gudataldetan kate ta ildako ta zauritu ugari eginaz eta talde batzuk sakabanatuaz.

Egoaldeko guduñetan (Burgos)

Ezer ez.

SOLLUBE'PEAN

Sollube'peko joaldirik gogoangaitik izango dira!

Gudate au asi zanetik joaldirik gogoenak eta gordiñak ementxe oñetan dirala esatean, ez diragu guzirik.

Paxistak, gaur arte euki ez dituezan arma guztiak onerakoxe batu ditue. Bilbao'k gañtzi andia dau euren izan.

Euren gora-bera guztiak gure efi opelan dagozala esan daiegu.

Oñelaxe erakusten emoten daukue bein izan.

Atxo, Atruende'ko bideak egin ziran bururak, edestak zabal kontauko ditu.

Euzkotaren izatea ta komeña inoiz agertu be'la, ementxe.

Alemanariak eta italiariek eutez jargi ziran gure mutilen aurka. Aurretik bide gertu eban egazkiñen etengabeko suaz.

Goiz-goizetik ari ta gaba egin arte, Sollube gureak keizez ta garetan egin ziran.

Eur ikararik izan zan alde arerioaren egazkiñak, jaurtitako bonben lortzekan eraginda.

Arerioak, egazkiñen su onegaz bide gertu eukola uste izan ebanean, auzera egiteko usleak agertu zituen.

Tankeak gizonen aurretik, beti janan oi diran legez.

Atxo amasei tanke zenbala genduzan, alderdi guztietara sua para-para zabaltzen, gure gudarien molto artian bidea zabaltu, tartea egin gura.

Baña egazkiñen suak ikaratu ta atzeratu ez zituzan gudariak, makinen suak gixtiago egingo zituzan.

Uste ori gordeten gendu bañan joaldirik ari ziranen eta uste oñek ez euskun uslik emen.

Tankeak auzera ari ziran, baña tartetik ez eban bilatu.

Gure mutillak, leioak legez, zoratu ta legez, eriotzaren bildufik ez daben

GUDA-ZAINGOA

Gudaritzarako deia

Guda Zaingo onek gudaritzarako deia bati egin dute Euzkadi'ko guztiei. Orain deituek izan diranak onetxez dira: 1938, 1939 eta 1940'garen urteak yagokozenak legofokeen artean; 1937, 1938 eta 1927 itxasokotan.

Iru egun bafu Udaletxe'ara aurkestu beazko dira.

Leondik gudarosteren baten dagozanak, ez danke agindu oñeri jaramonik egin beazkik.

ARERIOAREN ESIEK AUREZ-AURE

BERE IBILERA GUZTIAK

ZAINTZEN.

giza-semien antzera, tankiei arpegi emoten jafi ziran.

Pusilak lanik egin eben, kañoiak etengabeko sua jaurtiten eben, baña lanik goragaitia ta gañantzisuen, eske-bonbaz egin zan.

Alsedemikarlu barik, eteteke eran, gure gudariak tankiei bonba onek jaurtiten eutsotzen.

Adore onek onurarik emon eban.

Sei tanke triskautu, ezerestu ta geratu ziran.

Eurelariko lau mendian bere bilin-bolaka jausten ikusi genduzan.

Besleak, euren zoria ez eruatzen, atzerantz egin beaz izan eben, bufukalik alduenduz.

Tankeak galdu ziranen, paxisten pusildunak ez eben adorerik euki auzerakadan asteko.

Ela ainhete zala-arta ta su gertutako joaldirik, laga beatean aurkitu ziran.

Gure mutillak ixildu eragin eutselako.

Gure gudarien sendotasun, adore ta guda-gogak auzerarik egiten ez eutselako itxi.

Atzoko joaldi au, buruka zital eta gordin au, ez yaku inoiz aztuko.

Gure alditik baja batzuk izan genduzan. Nai ta ezko ofelako gudaketa baten, beriziki atzo jokatu zan lez ekin ezkeru.

Paxistak be, baña, etziran baja barik geratu.

Eundaka italiar an dagoz mendian, nek lufa emon ez dabela, basapiz-tien antzera usteltzen.

Bide leuna bilatuko eba uste ebe-
rak, ikasbide edefa artu dabe.

Euzko izatea, euzak uste eben la-
kua ez dala, jakin'go dabe onekero,
konturaitzen ba-dakie beintzat.

Sollube gaur egazkiñak egin ebe-
zan kateak, ez dira uslak.

Mendi oñen ingurutako pinadiak
sutan laga zituezan, euzetan egozan
gure gudariak efeteke asmoz nun-
bait.

Euren gurari basati ori ez zan be-
te ofatit.

Gure mutillak laster konturatu zi-
ran zer erabilen, eta sasoz alde egi-
ten jakin eben.

Sua izali zanean, bañi pinadi
ofeikaz jaubetu ziran, arerioaren as-
mo guztiak sustraitik ebagiaz.

Oñela gure mutillak arerioaren jo-
aldi ta bufukaldi guztiak afean, ara-
negun euzkazan lufalde guztietan

Azkatasunaren alde gu-
dazuteko euzkotar guz-
tiak zuti ta tinko dagoz.
Euzkadi'ko mendi odol-
tsu eta suz goñi tuta-
koetatik Euzkadi'ren az-
katasunik loratsu ta za-
balenak urtengo dau.

Azkatasunaren alde
odola ixuriten danean,
azkatasunik ez da eska-
tuten; azkatasuna artu
egiten da irabazia iza-
ten dalako. Tinko guda-
ril! Aupa euzkotar! Azka-
tasunaren billa, arerioa
menperatu dagigun!

ben ofetarako befarik izan, Molt-
soan artu zituen bestetuk odola iku-
si eben euren artean.

Joaldiok egun osuan irauñ ebeta
esan daiegu.

EGAZKISAK

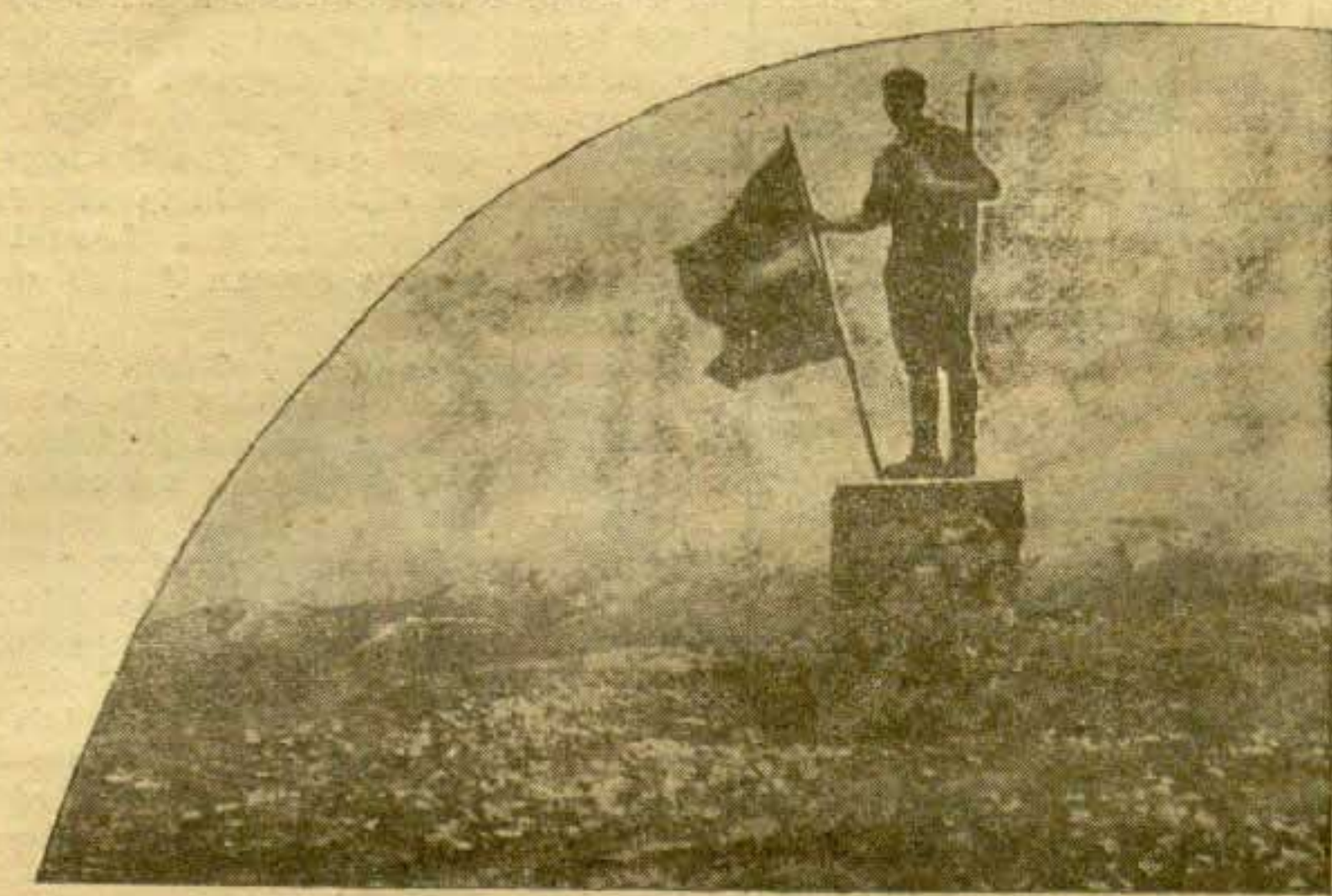
Lanik egin eben atzo be paxisten
egazkiñak.

Guda-oñetan ta guda-atzean, beste
egunetan antzeratsu ugari jarti eben.

Bilbao'n bost bidat jo euskuben
adara, baña ez ziran gure efi baruan
sartu.

Mungia, Zamudio, Derio, Lafauri
eta abaf suagatu zituen. Eurotariko
batzuk gogorki ta zaratsa suaga-
tu be.

"EGUNA" EUZKEL EGUNKARI
ABERTZALEA, USTE GABEAN
KALERATU ZAIGU ETA ASKO
ARITUTA DAUDE NOLA EUZ-
KERAZ EGUNKARI BAT ARGI-
TALDU LEIKEN. IRAKURTZEN
ALDEZU? ARPIDETU ALTZE-
RA? ZERI BEGIRA, ZAÚDE?

Mendi erpinetan irmo, gure ikusiñ auzetara zabaltuaz.

"Oraintsu, aize okerakaitik, españar lau egazkiñek Fran-
tzi'a'n lufa artu beaz izan eben. Gero, Frantzi'a'ko guber-
nua ukatu egin da España'koari eurak biurtzera. Noiz arte
lotsagarikeri au? Euzkotarak egazkiñik izan ba'lebe Ger-
nika ez zan su-garetan austuko. Ikusten danez ez da nai-
ko España'ri armak ukatzea. Ukatu ta bere armak ostu-
ten yakoz. Ofela uste dau Frente Popular'eko gobernu
batek bakea zaintzea?"

("L' Humanité" izpañingian, eguaztenean, Perif'ar Gabirel'ek.)

ANDIK ETA EMENDIK

Ameriketa'ko lateri batuetatik Alemania eta Italia'ren jokabidearen aurkako itzak entzuten dira.-Rusia'k ez dau paxistakeria-ren bildurik.-Darwin'en irakatsiak ikastera beartu. - Beste izpañak.

LATERI BATUAK ETA ERIGEREA

Washington.—Lateri Batuetatik korrik girtza-laguntza edo diru-laguntza girtza-laguntza edo diru-laguntza girtza-laguntza...

Aldundi'ko lau ordezkariak Hull Lateri Idazkariari eskutitz edo karta bat zuzenduta dabe ta Alemania'k eta Italia'k...

Irako astean on aritu zan "ez sartze"ko legetak damotuz aginduz Hull'ek...

"Ez sartze"ko lege ofek gudan diharduen alderdiei diru zofetan emotea...

Gudan dabilhuan alderdi ez diran batza ta notifikazioa diru batu daite ofatitio...

Gintzei egindako oafio, oraingo izkila zein geiagokea'nen egitia da. Lege ofek...

RUSIA'K EZ DAU PAXISMOAREN BILDURIK

Mosku.—France ta Rusia alkar-laguntza ko itusuna egin ebentik bigafen...

Iradau urte bitan, bako aldeko eral gundak auzerapen eta onura askorik...

Irakoz asko, zartatu eta makaldu egin da, paxismoaren bultzakada erasoan...

Sartaldeko estatu andiak euren men-geltasunaz, ala erasotzelekin artumoz...

Bakea, antioitu eta zainduteko, alkar-laguntze egiteak oinarriofentzat etsi...

Rusi ezineko une makalak aurkitu bai-zen laster, une ofetaz joen gudan asi...

SOVIETSEN JAUREGIA

Mosku.—Urj onetan iragiko dan So-vietzen jauregia batiaren ofaif leioak...

Jauregi auzo etxerik ondiena izango da.

DARWIN'EN IRAKASPENAK IKASI BEAR

Mosku.—Goi-malako irakaskitza bat-zordeak erabaki dauanaz, nekazaritza...

ikastola nagusietan eta ikusietxeetan, bio-logi ta geologi ikas-gaitan, Darwin'en...

WASHINGTON SARIA

New York.—Aurtengo Washington sa-ria Norman Davis idazkari emon dautse.

GOZAKIAREN BATZARA

Londres.—Mac Donald'ek iragari dabe-nez, gozakiarekiko, egin dau batzara akor-du batera eldu da gai gusietan.

EZBIARAK

Londres.—Halifax'go trenak bagoi ba-tzuz jo ditu. Ezbiar onetan lau illako ta ogetamaf zauritu egon dira.

GORDELEKUAK EGITEKO

Santander.—Gordelekuak egiteko dira ugari batzen da. Orafiarte batzuk 67.395 laurleko dira.

'Euzkadi'

Mendiorlegit' Maren idazkiak idazien dau lenengo idazlana. "La incomprensión de las derechas españolas" ixemparutuen dau. Idazkari au bafija ez dala diño, leu be safi eranda daguala ta. España'k...

Europa'ko gudea asi zanian be, beti oker dabilhuan eskumataf ofek, doistafan eldu agertu ixan ei-ziran. Beraz, France, En-gland eta enparaukua aurka. Egija, bafiz, orduin be, ei-aldeezin aldetik ei-gugan.

Riffole gudean be, España'ko eskumak, euren bururik eza agiritan jafi ixan ei-eben. Eta azkenaz, Primo de Rivera za-naren "diferendiaz", euren eten bako ofek egitiak burestundu ei-ebazan.

Otegar be, bafiz, ofekiko bidetik juat-iaz ez ei-ziran aspektu. Otsalako auteskundiatan be, ba, jeltzalei aurka egiti-fien, esketafaz gurenda emoten alegindu ei-ziran. Galduta gura dauana, itsutu egiti-danla, Gorkua'k, ean oi-da. Esakun ofi zintestik emoten ba-yako, españa'k eskumak ondo galduta daukazala be, zint-itu ei-geite.

'Lan-Deya'

Basatien aurka gudanetan garaia diño. Holanda'ko Grendijs ostelarijak Prusia'ko teniente bateri entzun eutsazala-ta, itz one'k idatzi ei-ebazan: "Orain afitian bar-eijak bakafik sutu ta eze ixan doguz. Tongres, esaterako. Eta ondo eginda da-go. Eskerfaza baxen leun itxi ixan ge-ban. Orain, bafiz, urjak ofetan asi gara. Lovaina ixango da lenengo denesteko doguna."

Europa'ko gudaldijan era onetara itz-egien eban prusiataf tenientia, Durango, Gernika ta abar efo ta kiskaltzen dabilh-tzanen abendakua ixan zan. Beraz, a ta onek anayak dira, asmo bardiñakaz ali-katuten diranak.

Doistafan basatierikjak bide dirala, euren aldele-antzo agertuten diranak be, bildututa dardaganan ei-dagoz. Doistaf-ak, bafiz, espe artuta ei-daukez, ifiora ur-tetako urterera barik laktirujan afitu.

Doistafak Euzkadi'ren kaltez egiten da-ben gudea, bafiz, uletu ezinekoa ei-da. Euzko-abenda ta elia be, bein bafio safi-jago goraildu ixan ei-dabaz, ba, doistafak. Kalterik-kaltienak egiten ba-da-faye be, bafiz, euzkotafak kikilduterik ez ei-dabe joituko. Eta azkenian be, ludi gixabide-tsubak iguizez euztuko dabezanak, basa tikeri ofek egiten diharduben atzeritafak ixango ei-dira.

'Euzkadi Roja'

Afiskurik ez da juan ondiño. Mola'ren

Paxista'ren izpañin-giak irakurtzen

Euzkel itzen aurkako agindu bat

"LA VOZ DE ESPAÑA".—Loreila' ko bostgafenekoa da eskuarteau daukaga-no. Ofatio ere, zer-erakutirik ba-dager euzkel-idazleontzat ere.

Efi-jaurilaritza edo Gubernu zibilaren agindua: auzerantzean idazkeran "ix" euzkotaf abertaleak nastatu de "ch" or-dez erabiliteza gulerazota dago, "ch" da-ta euzkeraren jatorfiko oizkera.

Beraz, zenbait etxetan "Etxea", "Txo-ko" ta antzeko itzak, "aitzoko izpiak-raz aldatu bearko dira".

Eta agindua ori eman duanok bai ote daki gero euzkerarik? Jakin ez eta ala ere erakusten.

Bai, gizona, zeure esanari gagozkio ta zuk nai dauzan bezela ean eta idatziko dizugu: "Chulo!"

Eta udaldia gaitan degunez, "La Voz de España" bereko jota-edo, jaurilaritza igari-jantzen nentiaf irakufi ditugu. Al-bornoz gabe gaitera ezin ondatzan ibili.

Edekeri, mutlak! Oraindik, bafiz, ba-dezute zer agindurik: Mairuak "azke" dauan ordutan emakumeak ondartzara joan gabe geldik egoteko. Neufiak eta esiak ofelakoak bear dituzte.

Irugarfen Zaingo'ra nua: emen ate ga-rieko idazpurrubak gusitjak, edo geyenak beintzat, euzkeraz dagoz. Au poal Emen benipein euzkeraz degisteko. Ba-datorf mut-ti gaste, argia dirudijana. Euzkeraz de-gistat, ez dau "komprenditzen", beste ba-teri dei dagitso. Gastia da au be. Ia ba, onek beintzat jakingo dau, Euzkeraz di-tamustat oneri be; berak erderaz erant-zun. Nik:

—Ez dekit erdera.
—Pues tendrá que aprender...
Tableau!!! mutlak. Au azkefia da ixan be. Nua eze-gagoz? Euzkadi'n? Euzkera itasteko biderik ete-dogu emen gero?

Larin-Etxebarria'nf Mikel.

Uafá.—Irakufie: Ez uste ixan emen diñodazanak, neuk asmauriko gauzak di-ra gero; gusitjak neuri jazorikuk dira, eta diñodan den jazo be, jazo dira.

BILBAO'KO izpañingiak

asmatu, bafiz, uste ixan daben ondorenik ez ei-dabe ixan. Bilba'o'ra sartze ko asmoz guda'fka gogofa egiten ei-dau. Euzko-gudarozien erantzun senduak, bafiz, aufer-razko bida ertsi-egiten ei-dautse, aldi ba-zutuban atzeruntz eragiteko.

Oraingo euste onek, euren kaitezko go-da'fka elafiko ei-dan, orain auzera egin guran igutuen diran paxistafak atzeraka iminteko.

Gurenda lotuteko, bafiz, eten bafio oi-dafketetan ekin baf ei-yako. Baiftofta-sum jafegija kaltegarri ixan oi-da ixan be. Arerijua auzer-aufte daguala guda-antzo igutuen dan, guda-lagiz oldafu baf ei-yako, osan menpetuta jafi afitian oi-dafu be.

Gudea irabazteko izpitia norberaren al-defik ixtata ez ei-da nalkus. Onduen ger-tetan danak irabaziko ei-dau gudea. Gu-darako ondoren gertau, ta zintotatun-ik-zintotatunaz gudeari eustea dautso-nak. Eta guda au irabaziko daben, euz-ko-gudarozien batasan sendu ixango ei-da.

'Tierra Vasca'

Euzkadi'fik atzerantze urten diran agu-ria, emakume ta imietzaz idatzen da. Atzo urten zirala diño, ta euren urete-rea ifluna ixan zala.

Gudali onetan, bafiz, euren abefi-jan bafio toli eskijefagua ixango ei-dabe atzerifjan. Lufujan ezagunak ez ba-giotza-kez, abefirik atzerifjuntz igitu ixan diran sendiok alik onduen afitu dagixela ean-go of-geukijue.

Gu, emen geratzen garauok, bafiz, ge-ure sendiak atzerifjan daukaguzan afitian, arein begijetara begiratu barik egin bafio ei-gara, ta arein gerarikur ikusi barik bakotzaren etxietan.

Zenbat egunerako juan ete-dira, juan? —Itantzen dau.— Gure guda-ikilubak erantzingo ei-dautsoe iflun oni.

Adorerik ez dogula galdu baf diño, adorerik-adoreraz guda'fkeari eutsi ta oldafu bafio. Ofetara egitea, gaste atie-tara elduta daugan bide-lapufa laster atzo-runtz jauritko ei-dogu. Eta orduban ofiof-ko ei-dira orain atzerifjuntz urten ixan di-ran agura, emakume ta ometza ofugiak euren abefi marea.

'El Liberal'

Gure umetxubak France'ntzat urten di-rala diño. Urteyera onen baf, Franco fa-satijak, bijomuniza jokingo ei-dau. Ume-gose ixan ei-da, ba, Franco. Bere erail-letaria ingudafjenak, umiak ixan ei-dira, guda-atzerifjan aurkitzen diran eme-erugiak.

Umiak, bafiz, alde gusitjetan ixtaten ei-dira ondo atubak, eta ondo zaindubek be. Bilba'o'ko umiak, bafiz, Franco basat-jaren erasualk jasan ezinda, atzerifjuntz urten bafia ixan ei-dabe.

"Habana" eta "Goizeko Izafa" ixontzi-jetan atzerifjuntz ixan diran umioi, beste batzuk jafafuko ei-dautse. Eta Franco'k, ofen besteko ume gosa ba-dau, ifloren umiakun barik, bere umiakun ase dagifala diño ume-gose lafegi ori.

Umiak diran alayak! Ume bako etxia, lora bako baratzea dala ean oi-da. Es-sa-ba bakafik barik, ixtatia be bai-dala esan-go geulke guk, orain, "Habana" ta "Go-izeko Izafa" ixontzietan atzerifjuntz ur-ten ixan diran umetxubak agutit ixan doguzan, iflunze ifluduta geratu ixan gara, ba. Umetxubak diran alayak!...

Gudea ean ifluna, Gudea ofututen dan tokijan, ufezko toki aldintsubena baf'itiz be, ta dago, alarik, ifluna bafio. Pozaren iflufi gusitjak agertuten dauzana da, gudea. Eta ordez, iflunaren ibai gusitjak za-balduten dabezana, Gudea dan ifluna!

Gudea ean ifluna, Gudea ofututen dan tokijan, ufezko toki aldintsubena baf'itiz be, ta dago, alarik, ifluna bafio. Pozaren iflufi gusitjak agertuten dauzana da, gudea. Eta ordez, iflunaren ibai gusitjak za-balduten dabezana, Gudea dan ifluna!

Gudea ean ifluna, Gudea ofututen dan tokijan, ufezko toki aldintsubena baf'itiz be, ta dago, alarik, ifluna bafio. Pozaren iflufi gusitjak agertuten dauzana da, gudea. Eta ordez, iflunaren ibai gusitjak za-balduten dabezana, Gudea dan ifluna!

Gentzearen genarija ixan zan Josu Ur-tzi-Semilak, umetxubek dei-egin ixan eus-ten, eta Beraguntz ofertatu egizala ean. Ume ofuge aretan, Josu'k, ofetokixun-aren landara bafjak ikusten ebanan, eta benetako mafetazunaz ikutu ta lantandu ebanan. Maifetazuna dan ofefal...
Gentzearen genarija dan Franco'k, umet-xubak ixtatu egin ixan dau, eta umetxu ofuge ofefin guraso ta enparabak iflun-ezin geyagan ifluduta laga.

Francu guda - zalak, ofetokixunari ez dautsa begirauten. Gudearen seze-antzo agertuten da, Franco, ta gude-bidez gi-xadi gusitja deusezta gura leude. Ume-txubak, eunai be, gudearen zastakak ezi-af ixan dautse, Franco'k. Erode-antzo ya-bilku guda'fburu ankef ori umetxubak erail eta ixtatuten.

Doistafak subaren semik dirala eraku-tsi ixan, dabe. Europa'ko gudean eraku-tsi ixan eben erakutsi be, doistafak, gu-darako ta gaitzakerijetarako daukan ma-kutisun ori.

Belgia suagaz deusezta ixan eben, Lovaina suko suagaz efo ta kiskaidu. Eta ofete arei, ondo bafio obeto erizten ei-euten doistafak.

Europa'ko guda nagusijan basati-antzo agertu ixan ziran doistafak diran gaur emen dabilhuanak be. Oniek be, ba, arein antzian, gaitzakerijetarako daukan makur-tasuna ondo agiritan erakutsi ixan dau-kube. Urjak efo ta basurjak deusezta-ten, aspeitaf be ezin dira egin, ez da so-luetan eta basuetan lugin-lanetan dabil-tzala idoroten dabezan basetifafak sufo-ka erailien be.

Gudea egitia ez da ori, bafiz. Gudea guda-antzerifjan egiten da, egitekotan, eta ez guda-atzerifjan.

Uritaf gauzak, basurraf ofukitajak! Euren etxe-tresnak eta abefiak al ixan dabezan euren etxietatik atarata eurenak ez diran etxietaruntz igutitit ixtatia, ixta-kafirik ifluneta dala ean bafian gara.

Egun baten, Gipuzkoa'ko gure anayak agert yaluzan. Euren bizi-tokijak bertan be-ra lagata ofoti ziran. Eta sendiak za-letuta ofoti ziranak be ba-ziran. Ia lako iflunif!

Uritaf gauzak, basurraf ofukitajak! Euren etxe-tresnak eta abefiak al ixan dabezan euren etxietatik atarata eurenak ez diran etxietaruntz igutitit ixtatia, ixta-kafirik ifluneta dala ean bafian gara.

Egun baten, Gipuzkoa'ko gure anayak agert yaluzan. Euren bizi-tokijak bertan be-ra lagata ofoti ziran. Eta sendiak za-letuta ofoti ziranak be ba-ziran. Ia lako iflunif!

Euzkera-aldez

Ez dakit euzkera, autoritu neban len-go eguman; mata dot, bafiz, eta asko mata be. Urtiz gero, geyen ead-mata dodana da. Mata ixan eta jakin ez? Beraz ikasi biar. Nua eta zelan ikasi?

Antxiña erderletzi-gayetan neure ikasle-tan mata-mata ixan neban M'af M'k al-kafekia aketa arizen juteko dei egin daut se beren ixemputia euzkeraz ez daukan afen, euzkotaf utsen aket-eftia dala di-fusien etxe batera dei egin be. Aket-eftie ofen erauak zabaf-zabalak eta ede'ak di-ra ixan be, eta oteze bete-beterik agertu-ten dira; jo ona ta jo ara bazertxuba lortuten dogu geutzaiko be, bijoke aut-keatxu bat alkarfekin ixtateko ean. Len ikasle ta gaur gafi askotan irakase ixan edo lediekak txalutit ots eragin eta ois-ñari dei egin dautse.

Baridof ofensa ta onela difaunsku: —Qué desean los señores? (11)

"L'Humanité," ren idazlanak EUZKADI'KO AUZIA eta demokrazi-zale eriak

Paris. —Gabriel Peri idazle ofegua-nak, España'ko eta Euzkadi'ko auziaz urfengo artikuluan agertu dau "L'Hu-manité" egunkarian.

Euzko Gubernuaren eskariari Paris-ek eta Londres'ek emon gaitsozcan erantzunak zatzat ez dakiguzan aren, Bilba'o'ko agindariei eritafak atera-tzko laguntasuna ez dautsala ukauu Frantz'ek eta Inglat'et'af, ean gifei antza dabez. Paxistak biñdutez zema-lka daukan uri artatik gudan ez diardunak ofitakuten.

Izan ere, hotsagaritza izan etektean gobernu erizaleak bestera jokatu izan ba-lebe.

Euzkotafak abefikatze ko eta aba-talduteko laguntasuna izango dabe beraz atzeritafokandik. Langile guz-tiak arazu ontan izan bear daben al-kartasun eta laguntza gogoa ta ale-gia, ezta zetan atatu ere.

Argi dago beraz, Bizkaya apiskuan dagona, eta España erasotzale talde gaizkilararen erpe artetan. Buruastu-bikoitz ori ezereztu arte, ba, ez da gure artegatasun eta jarritasuna ibi-tuko.

Aste batzuk dira españa'f Gobe-rnuak Lateri-Batzari urfengo au adi-razi eutsiga. Hitler'en Alemania'k eta Mussolini'ren Italia'k kontrol eraba-kiak asmo makufez artu zituzla; pa-xistak laguntzeko kontrol gudontzietak ala efitallen mende dagozan itxas-er-tza suagututeko.

Asmo ori, beteten asi dira Cartage-na aldean, eta ofetan jafitit eukero Cataluña'ko itxasertzak eta Levante aldekoak be euren supaan jafitko di-tue, noski.

Gaitera, itxas-kontrol ortan bakoitz-ak norbere eraz jokatu daramaz, paxistak nai dabena emoten jartuteko, orafarte bezele, eragozpen esturik ez dabe izango.

Bilba'o'fik dihoenez, joan dan aste-lenez egazkin artisku otsak jo bitar-tean, 1.500 aleman kalratu ziran. Ixi-lik Donostia'n. "Gas as'xianta" di-ra-lakez betetarik atera dira ontz'ak Hamburgo'fik, paxisten lufalderantz.

Ciano komandaren aginduz 300 ofi-ziale italiak España alderantz atera dira, paxistekantatz.

Zur-zur dakigu non dagozan. Del-bos eta Eden jaunel atetada oker one-

Washington.—"Hindenburg" zepelinari jasotako ezberafaren atafafnak jakiteko lanak egitea erabagiko dan amerikaf Se-nadu dalaoko.

"Hindenburg" zepelina-ren ondamendi ostein

Hans Luther aleman ordezkaria ezbar ofetaz izan labofian dago, batzun batzuk bizirik geldituko zirala uste izanik, ala-baia. Gertatikoaren bafi jakiterik, ordea, ez dau itxaropenik iflorek.

"Hindenburg" egoki eta sendoro egia izan dala ean dau, ta orlaxe adirazi eban eta azaldu eban Vienna'f Hugo Eckener'ek zepelinaren sendotasuna ta erabiltzalen trebetasuna ageritaziaz.

Amerika'n geienak uste dabenez, nazi-erarioen egitada biufieren batek eratofi dau zepelinaren ondazte.

Zepelinak gauza bikañak dirala sinistu eragin nafrik, zabalkundegien buru belafi dihardu aleman ordezkariak, "Graf Zepe-lin"ek zortzi urtean ibildali luraek eta munduari biran ostera ere egin dauala agertuaz, eta ezetarik oker barik egin ere.

ATZERRIKO IZPARRAK

Euzkadi'ri begira mundu guztitik

Londres'en, Paris'en, Washington'en besterik ez da entzuten euzkotarantzako gorapena ta paxisten basatikerietzako ezespena besterik. Italiar gudari batzuk ez nai burukan jardun. - Hitler'ek ba'ditu etsaiak. - Ontzi bik alkar jo.

ITALIAR GUDARI BATZUK EZ NAI BURUKAN JARDUN

Paris.—Españar paxisten burua, Franco, estu dagola azaldu dau "L'Oeuvre" egunerokoak, aleman eta italiar soldauak asperu egin dirala-ta. Atzeritar euren bateri euren izakera ta gogoa ezarriko ankera izan dabe soldau ofek España'n, baina naskatu diranez, iges egin naitrik debiltz, eta beraz, gogoa makal eta adore bage diranez, sail ofekaz ezer onik egiterik ez dabe izango gudaburuak.

Madrid.—Guadalquivir ibaian, Sevilla'ko kaitzaloan, italiar soldau besterik euren ontzi bide dagoz, baina soldauak ukatu egin dira burukan jarduten.

Polhora ta lertakien olea biftinduteko konplota idoro dabe Sevilla'n, eta ori da la-ta, emakume asko il egin ditue.

ITXAS ERAMAN EKARIAK ODESSA'RAÑO

Paris.—"Touffo Gautier" pakabota Odesa'ra eldu da. Iradan ogei urtetan etenda izan diran Marsella ta Odesa biarteko eraman-elafiak bafiren bafi asi dira, beraz.

HITLER'EK ERE BA-DITU ETSIAK

Londres.—Schiller'en "Don Carlos" antzerkuten diarduela oraino ontan Berlin'en, diño "Daily Worker" egunkariak.

Ageraldia batean, Posa'ko markesak onela diñotsa Pilipa bakaldunari "jaun ofek, geuk nai daugu erara oldozten aukeraz pentsetan utzi egiguzu".

Itz ofek, gabero, txalo ots zapafadaz entzuten dira antzokian—diño izpatingi onek—, eta beñola Goebels berbera ere antxe zan gau baten izugarizko esku-zar-tadale izan ziran esakun aua esan ondoren.

Ori dala-ta, nazitaz izpatingiak asarez agertzen dira antzokian txalo txaloka jarduten dabenakaitik. Schiller'en itz batzuk dirala bide politikak agerikunik egitea ezin leitekela jasan aditazi daroe.

FRANTZES ONTZIAK ERE BILBAO'RA

Burdeos.—Bilbao'ko efitafak ateratzen lagunduteko ontzi pantzeiaf bi atera dira kai ontatik. Asmo bardiñaz urtendako beste ontzi bat ere, Donibane Lotzundik, bi ofekaz batean izango da Bilbao'n.

Euzko itxasertzean diagon torpederu pantzetafak egingo dautse lagun ontzi ofei.

KATOLIKOAK ESTU ALEMANIA'N

Dantzig.—Dieta etxetik urtetaralooan Siglas diputadu katolikoa atxilotu egin dabe, aldun eskubidedun dan aien. Nazismoaren kalteko izpar naspitak za-baldu dituela egotzi dautse.

Paxistak gurariak iritxi eziñik

Moscu.—Bilbao aldeko gudako lenengo ikaskizunak izenpuruaz, artikulu bat agertu dau "Izvestia" izpatingiak.

"Len Guadalajara'n eta Pozoblanco'n bezela, Bilbao'ko gudaldietan orain, paxisten asmoak oker atera dira. Lenengo biotako astindialdiak kitutateko, joaldi onuratsuren bat egitea erabagi ehen paxistak eta Bilbao'ko erasoaldi au asi ehen.

Bilbao'n bafiro eraso leikiok paxistak, naf Santander ala Bizka'ko beste gudoin bitzetan, bafa ori salak, edota, beste gudoin batzuetatik eroango, bafa ofetarako aldi luzea bear dabe.

Oraino egoerak, Bilbao'ko joaldi ori eiz egiteko ez dala garbi asko ikusiko ehen paxistak eta laguntzaileak, erasoak rurek egitea, alegia.

Sevilla'tik Madrid'era, 15 ala 20.000 sol-

dauz afapaladan joatea-ta, ames utsak dira orain.

Bigafen malako gudofietara eroateko soldauak geien eta ortik jotoke auklu emoten izan dautse aleman izpatingiak Franco'ri, bafa Bilbao'ko ikaskizun ofek besterik agertu dau, ez dala lanbide eiza ori egitea.

Franco'k eta bere laguntzaile atzeritafak ez dabe naikoa indar Madrid artze-ko, eta beste gudofietan bufukan jardute-ko, Madrid aldetik gudariak alden- du bafa izango dau, ta ori egoki yakenik ezin esan.

"Izvestia"ren lan ori, galdera onegaz bukatzen da, Madrid atzetan lotuta be- zela egotea bano beste jokabiderik izan- go ez ete dauan Franco'k, erkaldafak gu- daroste indartsua eratu, eta bein betiko paxistok zuzituta lagako dituen arte.

¿BETI LO?

Zuk euzkeldun ofek, ¿ez al dakizu EGUNA agertu danik? Ba EGU-NA dozu euzkerazko izpatingi ofek bat, bari gustiak argi ta garbi ipin- ten dauzana ta gainera irakurkai edafak argitaltzen daua. ¿Euzkeraz irakurteko zure nagitasun ori noiz kenduko?

Arpildetu zaitte, Euzkeldun IRAKURLE BATZA'n bazkide- tu zaitte bere bitartez lagundu egotzu EGUNA'ri. Gran Via, 41'gko. 2'gn. bi- zitzan (17.925, 17.926 ta 17.927 urfutzikiak) dauko- zur bazkide- tze- ko ta arpildetze- ko txartelak, Bertara yo.

Autuka - mautuka

España'ko gudea ta Europa'ko estaduak

Españar estaduko uri idegiak egazkin aleman eta italiar suagatuteak asafreak agertarazi ditu Inglaterra'n eta ez-sartze jokaeraz ere, esanakak esan daroez Legelxean, langille-ba- tzaetan eta izpatingietan. - Beste izparak.

ESPAÑA'KO GUDEA TA EUROPA'KO ESTADUAK

Paris.—Ila onen bigafeneko "L'Hu- manite", k España aldeko, auizaz idaz- lan bat agertu dau, M. Magnien idaz- lek egina.

"Leteri adizkide bateko Gobernu ja- bota eta 1936'gnko, matxinadagileak, noiz arte edu batez neurtuko izango ete dira, bardiñ etsitza, lotsagari ori leunaziaz? galdetzen dau.

Itz zuzen eta gogor onek, bafa, ez dira komunistaren batek esanak. Emili- o Vandervelde'k Blum'eri zuzendutak dira, Bruselas'ko "Le Peuple", k jo- ra- ren 30'gn. idazki idigi beñela ager- tuak.

Gernika'ko izugarikeriak dirala-ta, efi guztietan eta langile danan artetan izan dan asafreak jaso ditu sozialista langileon Leteri-arteko batzaren len- dakari izandakoak.

España Estaduko uri idegiak egazkin aleman eta italiar suagatuteak asafreak agertarazi ditu Inglaterra'n eta ez sartze jokaeraz ere, esanakak esan

daroez Legelxean, langile - batzaetan, izpatingietan.

Vandervelde'k gertaera onen kon- trakto jokaera bafia Inglaterra'k baka- rik egin bear ete dauan galdetzen dau- ta. Blum, sozialista ta ministroari, Españar auzi izugaria dan gifoan azal- duten dau Vandervelde'k.

Barikuz, emen berton, Frantz'ko Gobernuaren eta Front Populaire'ren jardun zeat eta gogofa eskatu gen- duan, euzko-ri gudan ezdiardua bi- findua izan ez dedin.

Arahegun gabaz, Londres'en, nuxe ifioen. BE'baotik umeak eta makume- ak urten dagian Gobernu prantzesak alegeiak egin dituala Salamanca'ko agindariek.

Izpar au gizatantzerik ez dogu lortu. Bafa ala ez palitz oker izugariaf le- nean irauingo leuke.

Orela izaki, "Gobernu jatorra eta pa- xista asaldariak neuri bardiñez neur- tutea izango litzake", aginpidetza eta matxinadagileak antzeko etsitza.

Londres'itiko azkeneko izparak di- ñonez, efiaren gurari bizio jasoz Go-

bernu ingeleza gertu izango da gudan ez diardutenak erikatuten lagunduteko, bafa paxistekin atandu ondorean eta baki-mpetxo bat izango dala bitarte ortan eskeñiaz.

Franco'rekin konponketea, batean egin-nai izan dabela Paris'ek eta Lon- dres'ek leongoan ifioen, eta egia dirudi. Bafa ori egitea Franco españar Go- bernu baten burutaz artzea da, eta Estaduz Estadu egitea.

Egitada lotsagaria litzake ori, ordea, eta Vandervelde'k eta munduko langi- le guztiak txartizat etsi dabe.

Jokaera lotsagari ofetan Frantz'ez eiz leitekela bafa gelago arteko ez la- guntzale izan, Bilbao'ko efitaz zelak aterateko bear diran neurriak artu bear dira alik lasteren. Franco'ri bai- menik eskatu bage ta orobat Deba'n dagon alemandar guda-agindarizta na- gosiari, Lenbailen egin beñela da, Bil- bao zearo puskatuko dauaia adirazi bai-dau Mola'k.

Eritarak erbesterat, ori lagundua izan bear da, Londres au ta beste al- tzakiz esaka asik. Bafiz era alda-

tze ofek ez leuka eragozpen txikienik izango paxisten aldetik Gobernu pan- tzetarak zirt-zart jokatu ba'dagi.

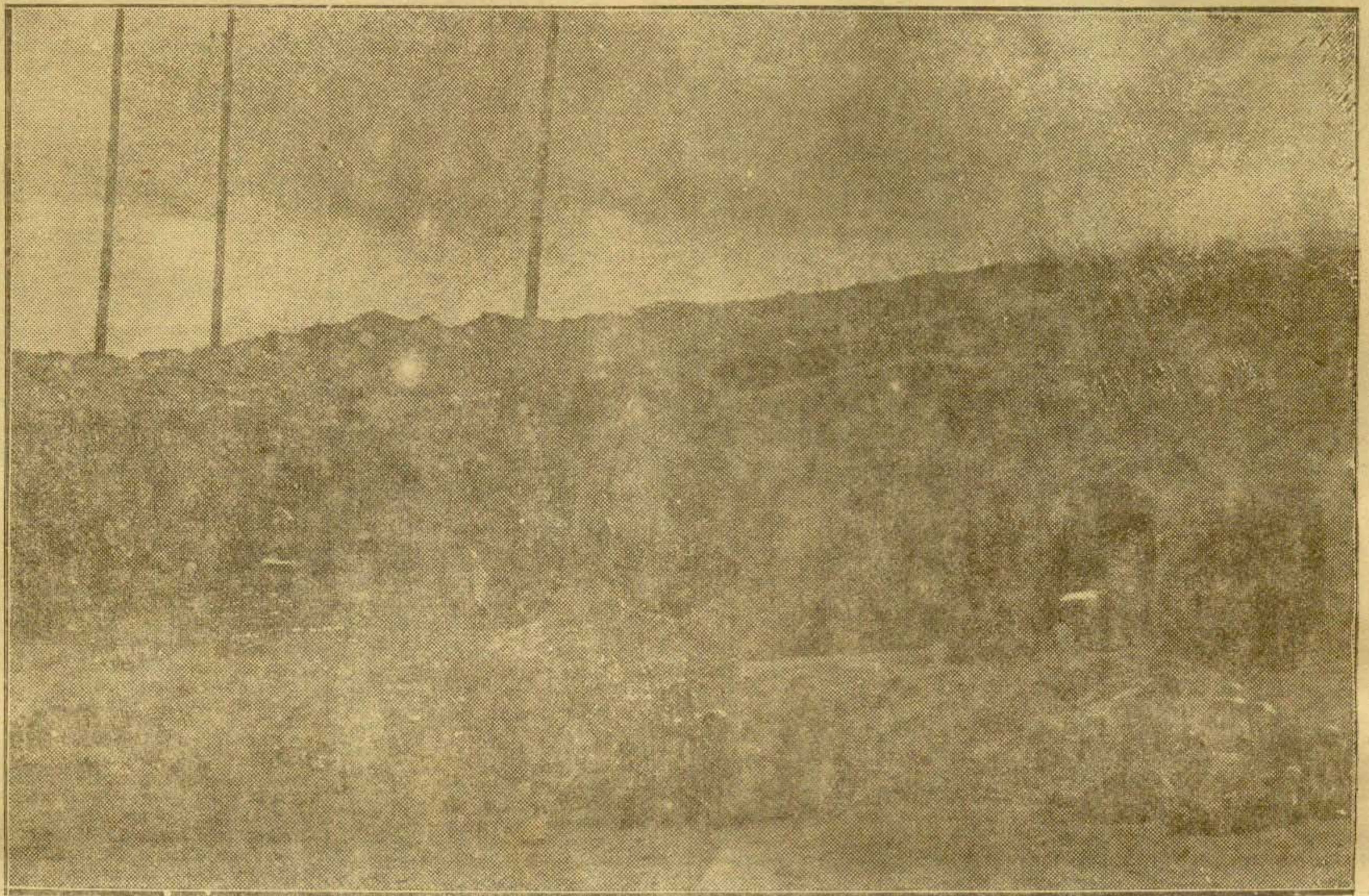
Paxisten itxas-lapurkeririk ezin gi- ñei geiagio jasan, eta ezta uri idegi ta baketsuak ankerkiro suagatuterik ere.

Ta ez-sartze asmoak españar efiaren odola ixur-azi dabenez, ez dago beste biderik bakea zainduteko. Frantz'eren azkatasuna ta efi adizkidearen ona zainduteko "españar Gobernu erkaldar- fari, berez dagoikion birua zainduteko eskubide beñena itzulitea bano, Van- dervelde diñoa beñela, egin dautsen erasoari erantzuteko.

Izpatingi berak auxe ere, ba-dakar: New York, jofalak 30.

Alemania'ren arma ugartzea gala- ta, "Herald Tribune", k, Alemania'n izkitu-ola batzuk iket egin dituala ager- tu dau, ortarako gairik edo miferalik ez dabela-ta.

Mineral ori BE'baotik ejduten yaken, eta meaztoki onek Alemania'rentzat gauza andia dirala, argi bano argiag- o

LUR AZPIETAN, ANTIXA LEGEZ, EGAZKINEN SUEI IGES EGITEKO.

ESPAÑAR PAXISTAK ZERGA BA-RIAK EZARTEN

Rio de Janeiro.—Franco'ren gudaroste-aren ekonomia egoera lastu egin dala adi- razi dabe Lisboa'tik "O Jornal do Co- mercio" egunkariak.

Diru-bilketak ugartuteko bide ofezak ankeratzen ditu, ordea, Franco'ren diru- zuna. Zerga bafak ezafiaz, agindu batzuek argiratu ditue.

Zergadunok lujoko gaiak, ikuskizun se- rarak geitu eta etse sai ta aloerak di- ra, urteko amaf mila psetaz goitikoak onek.

ONTZIAK ALKAR JO

Boston.—"Maria de Trieste" italiar pa- quehotak talka egin dau Bostongo itxas- ertzean, "Howard Smith" ontziak.

Ontzi biak kalte amdiak izan zituen.

PAXISTEN BURUKAERAK TXAR- TZAT ETSIAZ

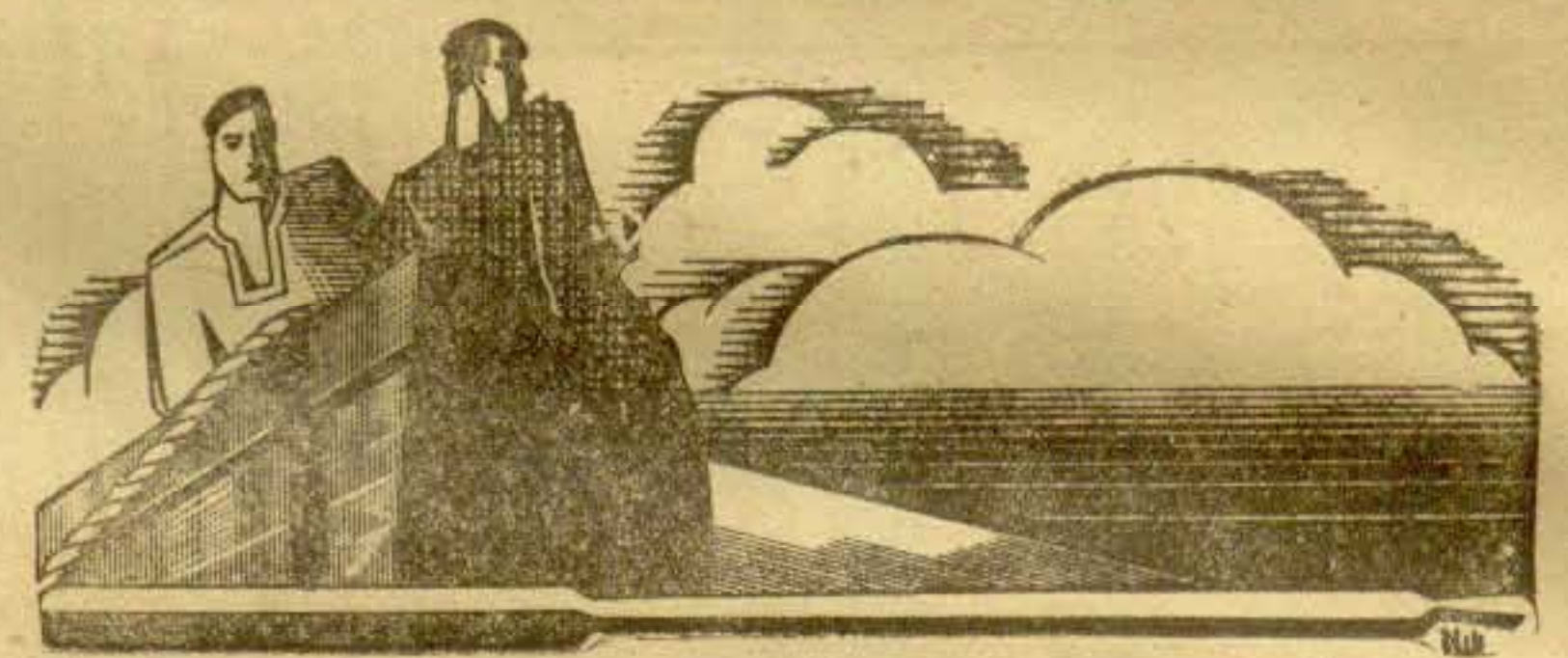
Londres.—Gernika'ko suagatetaz, York'eko gongotzianak asafedazki auxe ager- tu dau.

"Españar paxistak ez diugu orain be- giko, Badaioz artu ondorean bafiren bafi asi ziran jendeak iten eta ofez ganera, baken ibili diran efitaz asko ezetarik e- u barik il dituelako egazkineatik su egitaz. Ofegaitik gure asafea.

Gogorkeri gaiztetsigaitok ez dabe eze- tariko guda elburirik.

Euzko-Etari adorea galduraztea beste asmorik bage egitak dira ziur asko erail- leta ofek, paxisten buztarpe eza'ri mai- -eta, gogor eta sendo entsuten, eta gero ta areago, asi dan Euzko E'ia adoretatu naitrik.

Bufuka'era ankefok ikusirik, gizabide- dun efi guztiak paxistokaitik euren asa- fea agertuko dabela deritzagu."

BIDE BARRIAK

Abertzale-lana

Abertzaleak gara. Euzko-abertzaleak. Bigafen gizaldiko euzko-abertzaleak atun be. Gure gurasoak lagioak uratu abezen, bideak zabildu. Eta gure umeartotik egi-eguzkia auzef-aure izan dogu, ta geure lenengo oinkadak bide zuzenez erabilteko zorian izan gara. Bat be nekatu be egin bari, geure aberia zein dan jakin dogu, eta aberiaganako maitetasuna biotzetan erein dautse. Orixe da geure gurasoak zor dautseguna. Ofexek agertu be egiten dautse geure eginbeafaren astuna. Biotzetan ereinda dautsegun azi eder ofek, uza ugartitua ta igali eldu gordiñak emon bear ditue.

Azkatasunaren atzetik dabizun erien bizitzan, aldiak eta aldiak ager- tuten yakuz. Lenengo aldia, itxarkunde-aldia da. Lo zoroan egoan efiaren itxarkunde. Biotzak dagi geien be aldi ofetan. Zabalkunde egin bear da. Aberi-egiz buruak argitu, bere gafez biotzak berotu. Ez dira ugari laban- keriak. Itz gogor eta gafatzak bal. Baita gegegikeriak be, bear ba-da. E'ia lo dago, eta lo dagiana itxartuteko ez e-dira egoki samurkeriak. Lan nekekoa, arigaria, itxarkunde-lan ori. Gizon batek ifintzia jaurti dau, eta ori dabi ifintzi ori buru-biotz guztietan oyartzun biza izan naitrik. Ori jactsi bano lenagoko eragozpenak, neke ta ofazeak, negar eta odola! Ba- ña ur tanteak aitz biza zutatu egin dirao. Aberiari be, gizonen adimen eta biotzak beraganatu egiten ditue. Lenengo abertzaletasun-aldia amatu da.

Eta bigafena asi, bigafen gizaldiko abertzaleen aldia. Bear ba-la, len- go gegegikeriak leundu egiten dira. Utz gaziak gozotu. Ez, ordea, era- gozpenak uritu, ugartu bano. Buruak dagi geien be garai onetan. Eral- guntzea ta ekitzea dira nagusi. "Badakigu jakin zein dau geure aberia, eta aberi ofen zoriona lortu bear dogu", diñoe bigafen gizaldiko abertzale- leak. Edefa da izan be euron asmoa! E'ia egin, betik asita gora aberia jaso, bere bizitza osoa edertu ta lagundu. Ikusiaren ikusiz eta ikasiaren ika- siz, endefiaren izakera berezia ezagutu ta bestelakotasun zindo ofek eka- tuten dabezan bideak jaraitu.

Lan eder ofek muela asko ditu, ario ugari. Ez da politika-arazoa aber- tzaletasun bakara, bere arpegi bat bano. Abertzaletasuna gorago dago, za- balago da. Efiaren bizitza osoroo elduten da, gero ta soin-bizitzara. Aber- tzale-lana da, uzkartuzaren bidez ofi osoari bere Elburu Gurena ta azken- -zorion erakutsi ta Elburu ta zorion ofetara daroen bideak agertutega. Abertzale-lana da, gizarte-alegitez sendi, bazkun eta alkargoak zuzen eral- dutea. Abertzale-lana da, kultura-bitartez izkuntza, arest, eiesti ta jakin- tza guztiak landutea. Abertzale-lana da, ekonomia-lanez eriak bear dabe- zanogasanak batu ta zuzen banandutea. Abertzale-lana da, politika-ekintza bide dalarik, efiaren onerako diran eskubide ta almenak jadetsi, eta agin- tza-bidez estadu egoki zuzenduta. Abertzale-lana da, aberiaren alde egi- ten dan alegin guztia. Biotz-zotifik isilena ba bai.

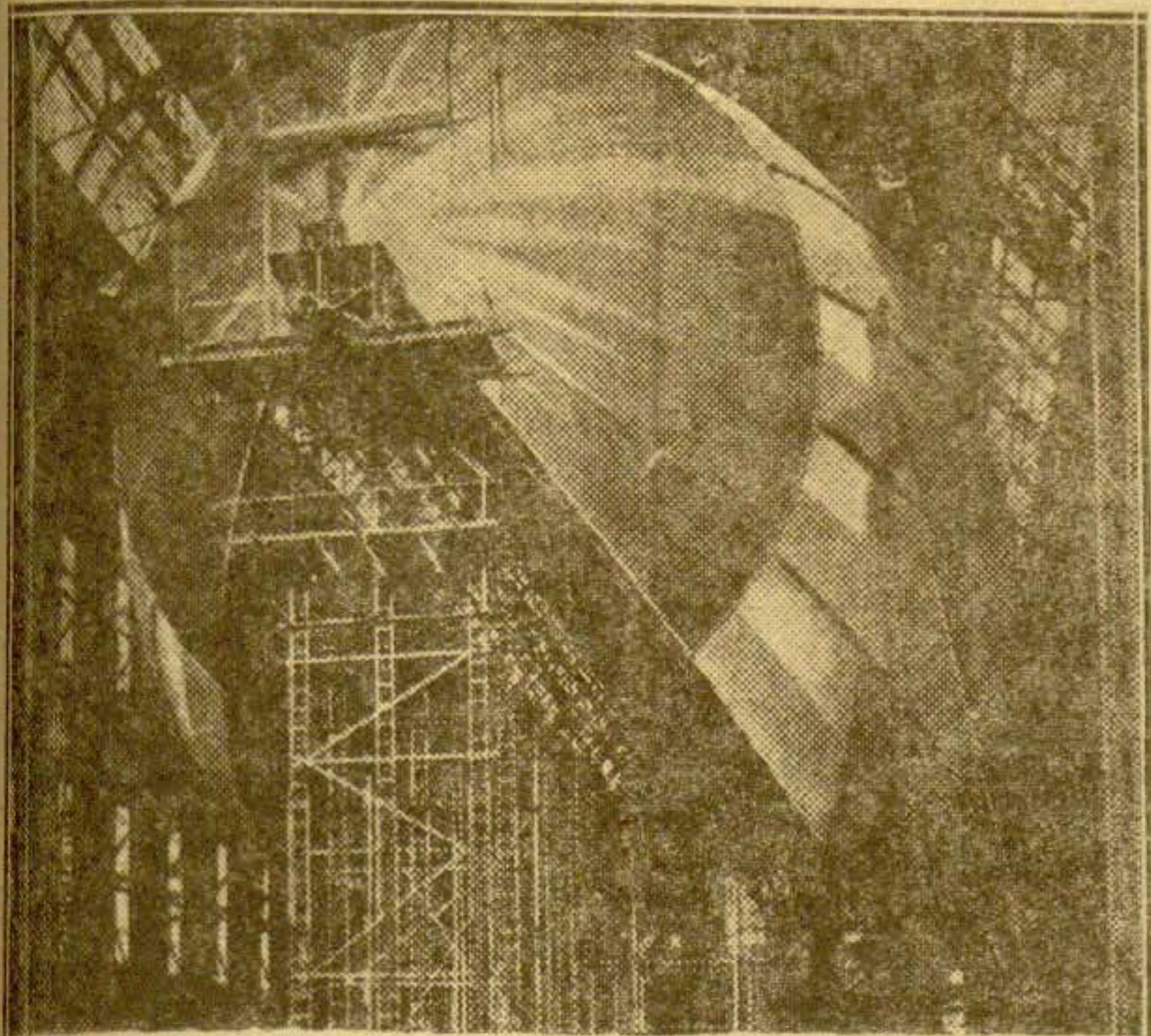
Ofeitariko abertzale-lan bakoltzak bere antz berezia dau, bere bidea, bere zabaleria ta indarra. Bat, behena gaur izango da; ufengoa, bestea. Au, guztientzat izango da; ori, batzuntzat bano ez. Emengoak, bere bide ta ibi- leraa ditu; angok be, bernak. Guztiak dira beafekoak, eta alkafen artoko artu-emon eta laguntzak izan bear dbe. Lan-muela ofek, bafa, ez dira nastau bear. Bakoltzat, bere bidea eroan bear dau, besteia indarge izango dalako. Politika bidez neurtuko ete dira ba, esate baterako, izkuntza ta gizarte-eralguntzea? Ez dago, ganera, inor bazteitu bearik. Guztiak gau- ke zeregifia, eta zeregiri ori batetoko eskubidea ba bai. Abertzale dan aber- tzaleak, bere zaletasun eta gaitasunari jaramon egiaz, egokien deretizon arioa artu bear dau. Eta lan-muela oferi zintzo ekin. Arinkeria, galgari da beti. Gaitasunbako gizonak kalte amdiak egin daroez oriori. Geure in- guruan zorizagizoz ikusten doguna. Beta dagun ondo aberiaganako geure eginbeafa, guztion indar eske dogu-ta.

ERTZETAR ERAMON.

MUNDU ZEAR

"Hindenburg" zepeliña zearo ondatuta geraitu da

Luía jo dabenean ogetamar lagun ére eta zazpi zaurituta atara ditue. Nazitañen aurkako asarrea agertzearen su emon ete dautse? Ezbiañaren zegaitiak jakiteko asmoz batzordeak izentau dira.-Tamal andia Alemania'k euren egazkin andi ori ondatzean. - Beste izparak.

New-York. — Uri ontako egazkin zelaia lufertatzen, ezbehar bat izan da "Hindenburg" zepelin entse-
lunak eta zearo ondatuta gelditu da. Europa'tik Amerika'ra ogetabatgafen joan elofia zan oraingo au. Iru lagun bakarik gelditu dira bizirik. Ezbehar "holum" deritzaien gasa paltatu izan ziolako edo zertatu dala diote.

New-York. — "Hindenburg" zepeli-
na euri lanbotan eldu zan egazkin zelaia inguruetara. Itxuraz zaila zan lufertzea, zelaia inguruan bira ta bira ordubete ta geiagox ibilit zan-eta holako adarera erdu zanean, ler-ols ingurua entzun zan eta une batzuk geroxago "Hindenburg" galtzuru hantitu zati pila baino etzan, "Hindenburg" bertakoak 61 lagun zirau eta joan-erofikoak 39. Max Prith zan bura ta ez beara gertatu zanean, buruan zegoen Lemman burua ere. Urdurak batukoak zeinbaterainoko ez beara izan duten zeatz ez bada jakin ere, bat-batez gertatu zala ondamen-
daria, "paracaidas" deritzaiena euren burua jaurti ta iltzer zaurituta dauden iru lagun izan ezin, beste gutxiak el egin dirala uste da.

New-York. — Osetiza aundia batn da "Hindenburg" zepelina ondatu da egazkin-zelatra, aren ondokinak luster.

Washington'etik, ezbehararen zerga-
nak aztertzeko asmoz, jakituen Batzorde bat atera da. Zertu bide onda ta dan ala norbaiten naf-ta izan dan oteruko dute.

Zepelin Etxeko amerikar orde-
zariari izparakirik, galderaka lotu zirkio. Norbaiten asmo txafez gerta-
tu ote dan erantzun du ta zergatiak zatz atertu bear dirala. Atze-aldean zan zala let-olsa—geinheratu du—ta atze-aldean ez dala egoten efekairik, erdial baino.

"Hindenburg"en ez-beara gertatzen daut Zulenak diotenez, 1915 ordu-

lan izan zan ori eta eurtan. Zeppi-
na lufertatzen asi zan eta lokatiak ere bai jaurti. Bat-batez sugara ager-
tu zan eta atze-aldean let-olsa egin zan bereala. Une gutxi egin zituan dana sututa lufertatu gabe. Jakitun batzuk diotenez, ba-litzake lertetan argi-ariak lufari ikutu ziola gerta-
tzen.

New-York. — "Hindenburg"en on-
damendi orrian 34 il dira ta 66 bizi-
rik gelditu. 66 ortako 24 lagun joan-
erofikoak dira ta beste 42 "Hinden-
burg" bertakoak. Bizirik gelditu di-
ran joan-erofikoak zaxpi lagun ilt-
zer zaurituta daude.

Ortarakoxe izentatu duten Batzor-
deak gau gutiz zepelinaren onda-
kiak aztertzen jardun du.

Geien zabaldu dan iritzia auxa da:
zepelinaren atze-aldeak lufari ikutu zionean, hidrogena deritzaiena gas urdinakin nastatu zan eta su biurtu zan nasketa ori.

New-York. — "Hindenburg" zepeli-
linak let egin eta berealaxe, ingurue-
lako osalari ta gaixozaineme ugari batu zirau ez-beara gertatu zan lekua. Zaurituen osatzeari ekin zitoten bereala.

Berlin. — "Hindenburg" zearo on-
datu dala jakitzeak, tamal aundia sortu du. Bereala jakituen Batzorde bat eratu dute. Egakatako Minis-
tru ta Zepelin Lagundiko burukideak eusaten dute Batzorde ori. "Europa" trasallantikoan Amerikaratu da Batzordea.

Eckener jakitunak etxean bertan izan zuan ez-beharren befi. Bereala Egakatako Zaingora jo zuan eta jar-
dunaldi afantzitu izan zuan Zaingoko aundiki batzuekin eta, jardunaldi ori bide, gaur goizez Amerika' rakoa aritu duan Batzordeko Kide izentatu dute.

Atzoko eguna Euzko Zaingoetan
Gobernuaren batzara guda-gaietaz jarduteko. - Gordelekuetako garbita suna zaintzeko erabagi gogorak.

Lendakaritza

GOBERNUA BATZAREAN
Egurdiko amabi ta erditan Euzko Go-
bernu batzaren batu zan. Batzara ir-
buita izan zan eta urteran ministrak
ezeben agerpenik egin. Guda gaitetzaz jar-
dun zirala ba'laigun ofailek.

EGUNEKO-IRABAZIA GAISOTE- GIEZARAKO

Atzo, Aldundiko langileak 3,550 laurle-
ko emon zuten Lendakaritza'n odol
-gaistegietarako.

Eri-zaintza

IZPARIK EZ
Zaingo onetara atzo egurdian juan gi-
hanean orzoan izparik izparikariontan.

Zuzeniza ta Gogo- lantzea

BATZAKERA
Gu juan gihanean Leizola jauna bat-
zaraera juana zan Lendakaritza'ra.
Irizar eta Aretxalde jaunak ezeben iz-
parik.

Osasun Zaingoa

GORDELEKUEZAKO GARBITA-
SUNA

Espinosa jaunak esan euskunex, zahar-
kumde andi bat egiteko ustea dan gorde-
lekuetako garbitasuna dala-ta.

Gordelekuetan zandu bear diran ara-
nak kartelotan idatziko dira ta euren be-
teben ez dabenezan auzka gogorri juka-
tuko dau.

Espinosa jaunak uste dan ofat gatz-
trak sentzunez ta ando'i jokatu dala
gordelekuetan eta agintarien zigotik
ipinteko biderik ez dala emongo.

SANTANDERERA

Gaur, Santander'era egingo dan itzaldi
baten Espinosa jaunak itz egingo dau.
Itzaldi au Euzkad'i adizkietasuna
agertzeko el-da.

Nekazaritza

LANGILEAK URITU
Nekazaritza'ko zuzendari jaunak esan
euskunex, Zaingo ofetako langileak uritu

egingo dira, bear-beafekunak ez diranak
gudarako lan egin dagien.

ALBAITERU GUZTIEI

Albaiteru guztiei adierazoten yakoe, iru
egun bafu Zaingo onetara erdu daitzeala.

Salerosketa ta Orniketa

IZPARIK EZ
Zer esanik ez euten Zaingo onetako
burukideak.

Gizarte-Laguntza

EMOKUNTZAR
Gizarte Laguntza'ra emokuntza on-
txek aritu ziran atzo:
Etxeberria'tar Andoni'k, 50 laurleko.
Unamunaga'tar Toma'k, 25.
Barakaldo'ko Jatetxe-Batzak, 220.
Del Rio'tar Sekundin'en etxeak langi-
leak, 90.

Langintza

LANA KENDU
Langintza'ko arduradunak agindu auxe
izenpean eban:
"Compañia Nacional Telefonica"ko lan-
gile onel lana kentzea erabagi dot; Coll
Uranga'tar Jon Koldobika, Kastrexana
Salazar'tar Jener, Perez Balhin'dar Jo-
seba, Bengoa Bengoa'tar Efose, Mendia
Lafeta'tar Elizabete, Vazquez de la Gue-
tara'tar Joseba.

IRAKURRI TA ZABALDU

Euzko - Gudaroziaren aldizkingia

AU, ORI TA BESTEA

Gernika'n jausitako bonbak Alemaniarenak zirala diñoen zinaidari geiago. - "Times" izparingiaren ordezkaria da oraingoan ori esan dabena.-Montreaux'ko Batzara. - Egaz-
kiñak ondoratu ete leikie gudontzirik?

GERNIKA'N JAUSITAKO BONBAK EGAZKIN ALEMANENAK ZIRAN

Londres.—Bilbao'n dagon "The Ti-
mes" egunerokoaren izparikarik, Ger-
nika sugatuten jardun ebanak egazkin
alemanak izan zirala adirazi dauten
bere izparingiari. Uria birlindu eta zu-
tan ikusi ebaia-ta zertzeladak azaldu
ten ditu. Orobat, igesika ebiltzazan no-
tifei egazkiñez egindako erasoak.
"The Times",en Gasteiz'ko ordezkari-
ak beste modutan azaldu dau, ordea.
Gernika urjari su emon eutsenak, ber-
takoak izan zirala, efiat utzi eta alde
egin bafu len.

Bahain Bilbao'ko izparikari - kideak
irritzi ori argi ta garbi ezereztu dau-
ta.

Gernika'tik aldegin dabene askorekin
itz egin dau izparikari onek, eta leku-
kuon azalpenetik, zertzelada txiki
eta utsek izan ezik, gauza bardiña eta
irritzi bakarra azalduten da. Zenbat
egazkin izan ziran-ta, ez diñoe danak

bardin, beña osterantzeko zertzeladak
batean dagoz.

Aratsalde artian 6 "Heinkel" aleman
Gernika gain ibili ziran egazka eta bi-
finduten jardun eban.

Gaheko amaretan—difo Bilbao'ko iz-
parikari oñek—berbitez joan nintzan
izpar-biltzera, eta urja egazkiñezko
bombardeoz birlindua izan zana ikusi
eta somatu neban.

Zugatzak atalak etenda egozan en-
boretan, eta ofiak erantzuta, metrala-
zatiak bakarik egin oi dabenez, egon
ere. Metrala zatiok neronek autu ni-
tuen pila bat; Moia'ren egazkin ale-
manak oraingo ontan emengo gudone-
tan darabiltzan bomba suemoiek lan-
go bardiñak izan dira, beraz, Gernika'
n jaurtitakoak.

MIKLAS VIENA'RA

Budapest.—Miklas, Austria'ko jen-
dakaririk Viena'ra urten dau. Gerto-
kia erego ordekuak, diplomatikak
eta osetiza andiak agur egin eutsen.

MONTREAUX'KO BATZARA

Montreaux.—Ejiptar itunbenen ba-
tzordeak epai araudia ontzat aritu dau.
Itunben ofein izenpetzea baf egitea
izan lei.

"ESPANA" ONDORATZEAK ERA- KUSTEN DABENA

Lorelako lengokoa "Daily Mail" iz-
paringiak auxe dio amargafen ofial-
dean.

Franco asaljararen gudontzirik
aundiena—"España" egazkiñak ondo-
ratu dute-ta, lateri onek zer-ikusi
aundi ta garantizatu du eta ikasten ez
badegu geuretzat izango da ondoren
makufena.

"Daily Mail" egunerokoak lenen-
ten eta aspaldi esan zuana erakutsi
digu gudate oñek: akorazadoak—goiko
egazkiñentzat aul beti—egin zutela eu-
rena. Egazkiñak akorazado bati bom-
ba xuxen-xuxen jaurti ta jota zail-
nik-zailena dala esan dute gudontzi
zale diranak. Baina "España" eraso.

tzeko Bilbo'tik atera ziran egazkiñak
ez zuten zailtasun aundirik idoro.

Besterik josi zituzten bombaz aren
gaiñak.

"España" ontzi zafa zala esango du
norbaiten ta ingalander gudontzi ba-
tzu baino bi urte bakarik zituag gel-
ago eta azkenengo "Jane's Fighting
Ships",ek zionez "Krupp" kanizez ondo
omittua zegoen.

Bein lenengoz egi biurtu dan gerta-
kizunari aurpegi eman bear dago, bein
lenengoz akorazado bat eta egazkin
baten artean gertatutakoari: akoraza-
doa ondora joan da.

Naiz eta geure gogoa gudontzi zale
izan beti, egazkiña gauza befi ikaraga-
fi ta iforen erasoari atzera eragin eta
norberena auzera eramateko egokieta
dala gaur-guñez bururatu bear degu.
Ufengo gudatez egazkiñak erabaki-
dute "España" ondoratzeak auxe era-
kustez digu: Inglatefa egazkin ugaria
omittzeko alenak eta lehenak egin bear
ditugula.

ERUKETXERO ILETA-ETXEA

+
Ribera eta Toñegarai'tar Inaki
Ertzaña

Bilbao'n il zan, 1937'ko orila'ren 8'an
lkurtonak eta Doipuru onespina artuta
(G. B.)

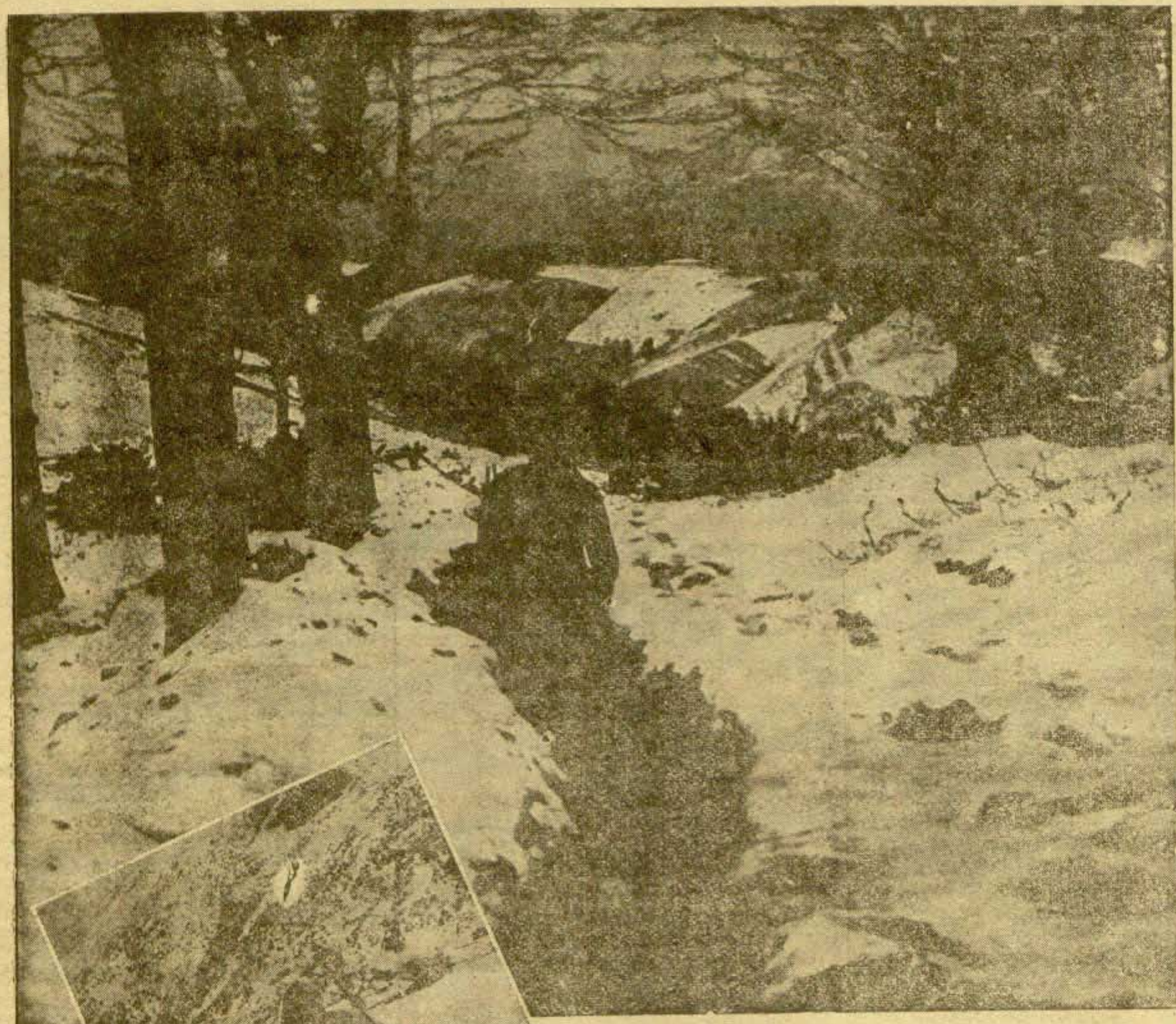
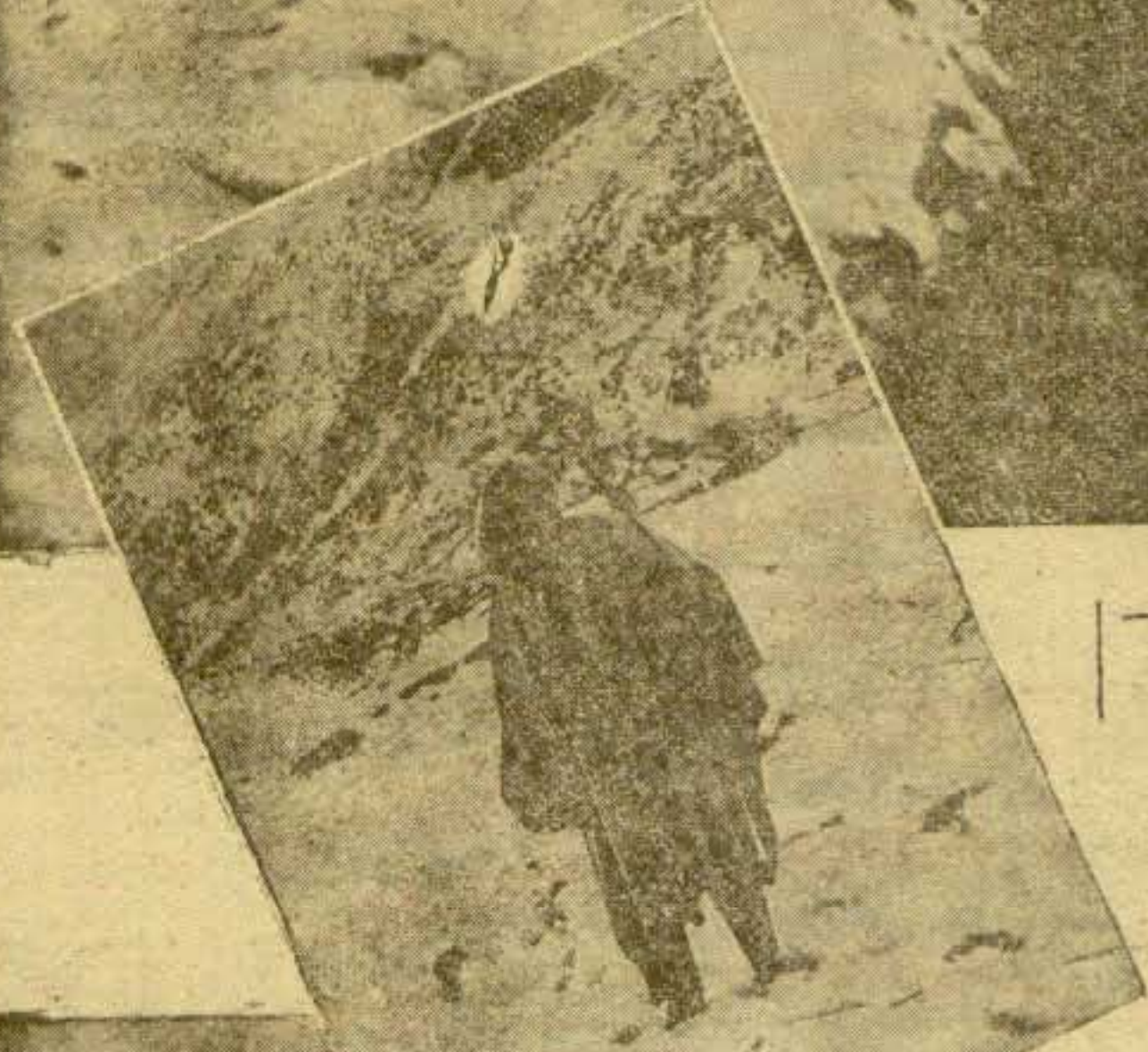
Casares eta Baldoque'tar Luke, emazte atsekabekunak; Sorne-
alabeak; Toñegarai'tar Jone' amak; Casares'tar Balhin eta Bal-
doque'tar Sorne, ezkon-gurasuak; Irune, Andone eta Josune, afe-
bak; ezkon amak, osabak, lengusuak, ilobak eta enparau senideak.

Bere adizkidei eskatutun dautse Jaungoikua'ri bere gogueren
alde otoi dagioela eta gaur goizeko HEDERATZETAN, D'us-
to'ko Kepa deunaren erriad onan egingo diran il-tojetara juan dal-
tezala, guztik eskertuak izango diralako.

Atsekabegiriak etxean artu ta eleizan agurtuko dira.
(Il-txantelik ez da zabalduko.)

ARGAZKI - INGOSKIA

GURE GUDARIAK EDURTZA LODIETAN. BIOTZA BE-
RO EUKI EZKERO, EDUREN OTZIK EZ DA SEN-
TIDUTEN!

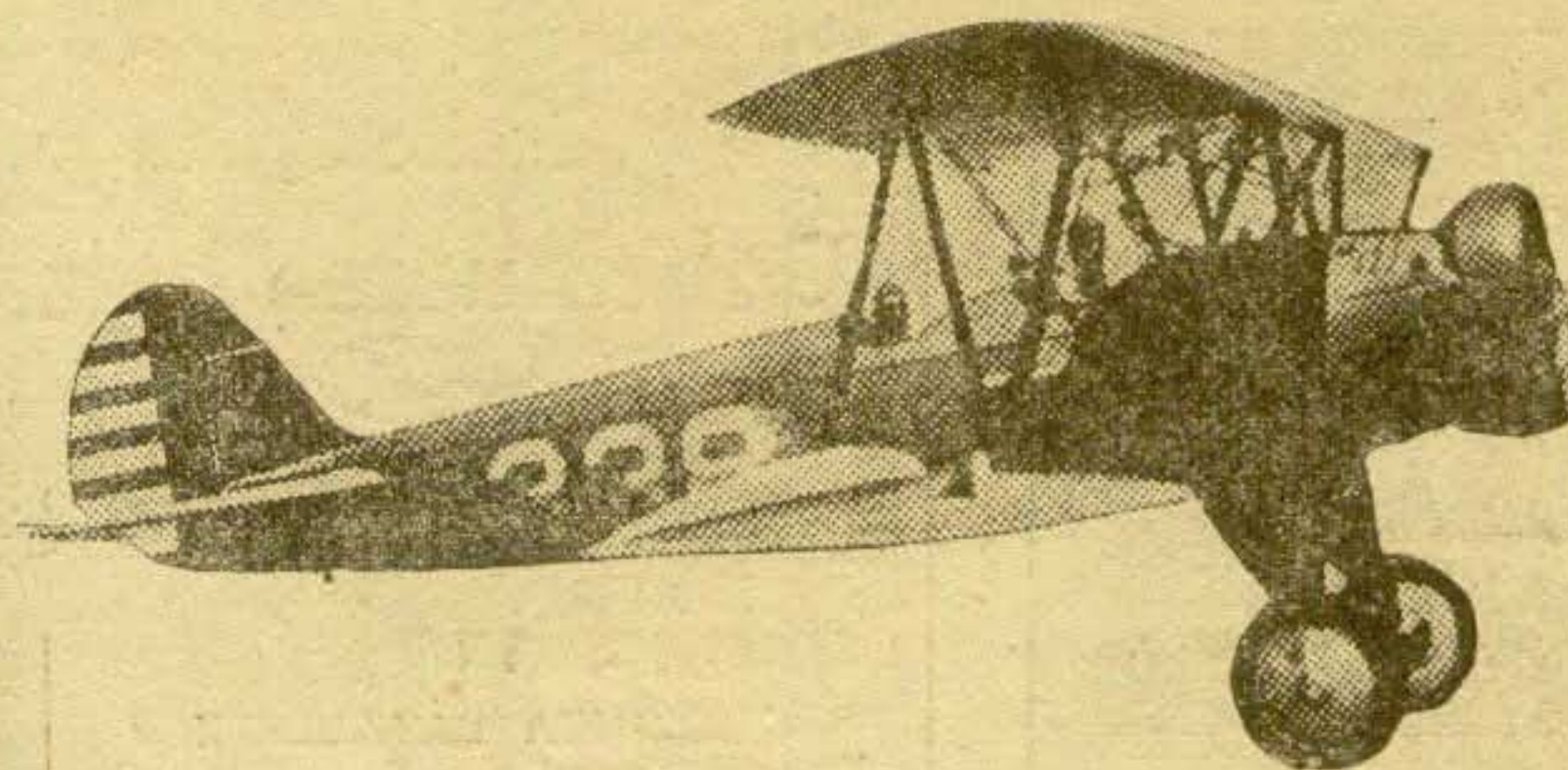
"EGUNA" EUZKEL EGUNKARI
ABERTZALE BIDEZ, EUZKADI
KO NEKAZARI ETA ARANTZA-
LEAK ABERTZALETUKO DITU-
GU. ABERTZALEA ZERALA
DIOZUN OREK EZ OTE DIGUZU
LAGUNDUKO EKITEN, DIOGUN
LAN ABERKOTI ONETAN?

JA. EUTEN BASA. IN.

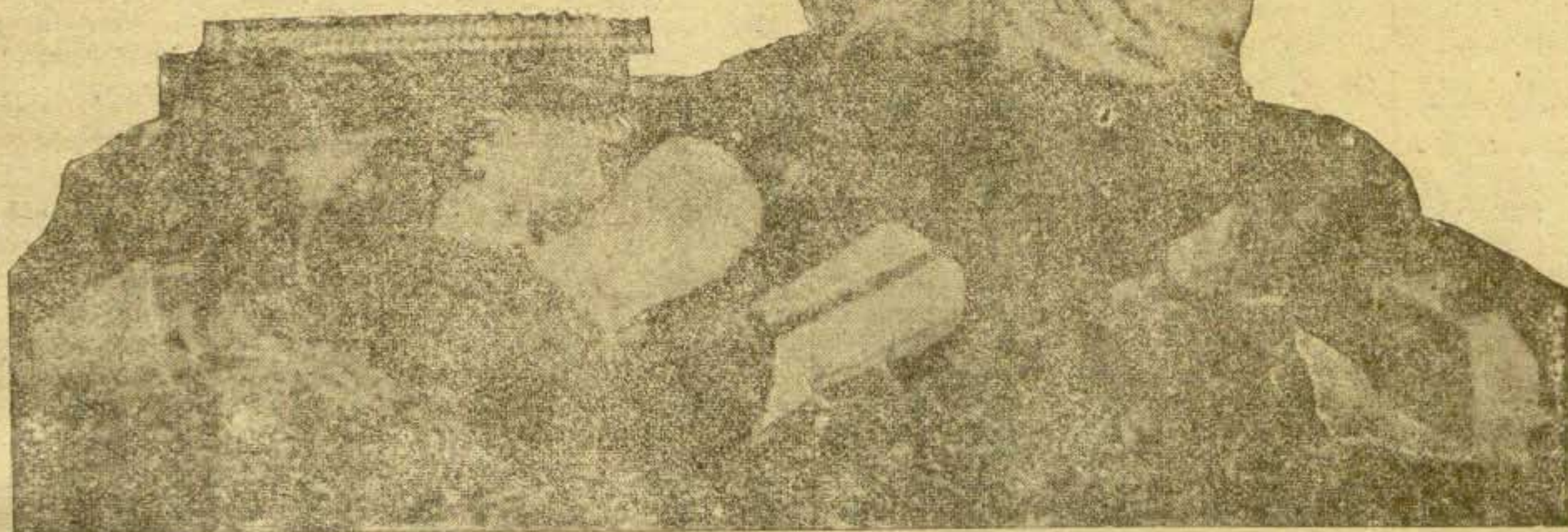

GURE GUDA-SAILDIETAKO GUDALBURU ERIMEAK.

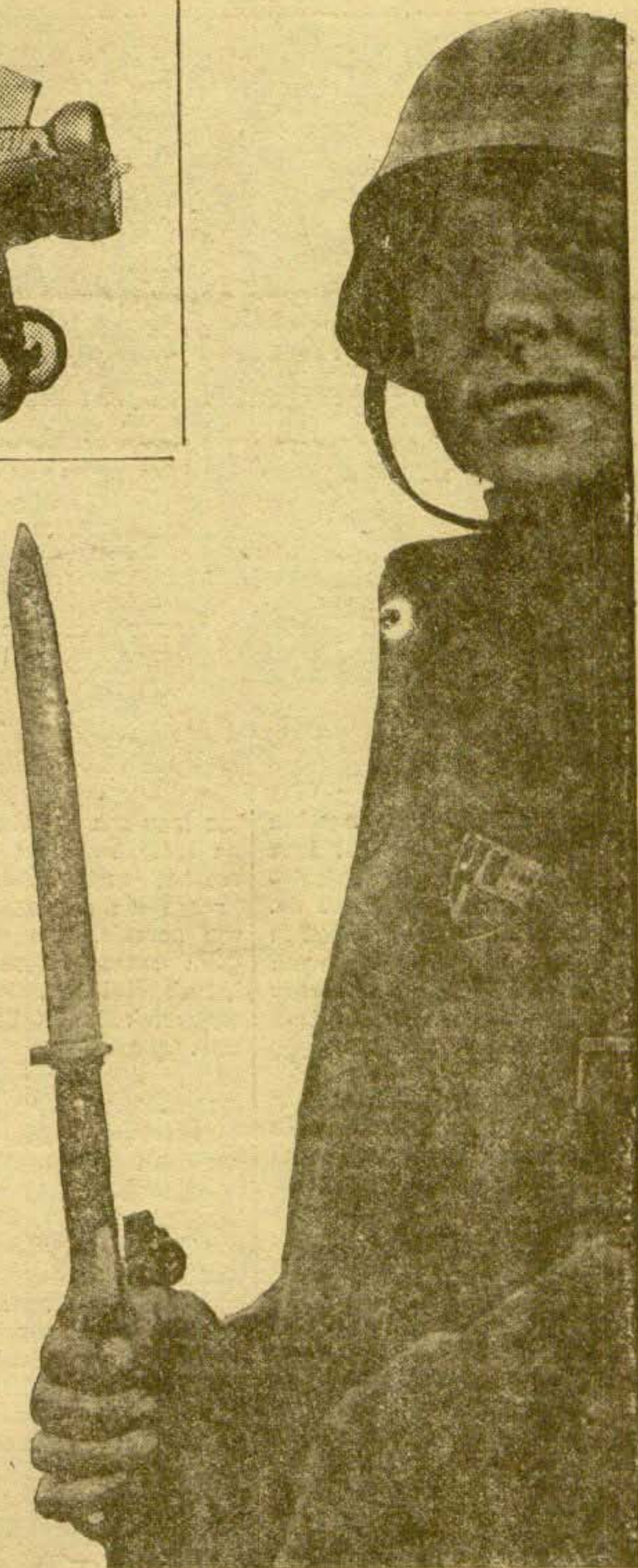

Joaldi gordiñak egiten
dira egunotan gure men-
dietan.

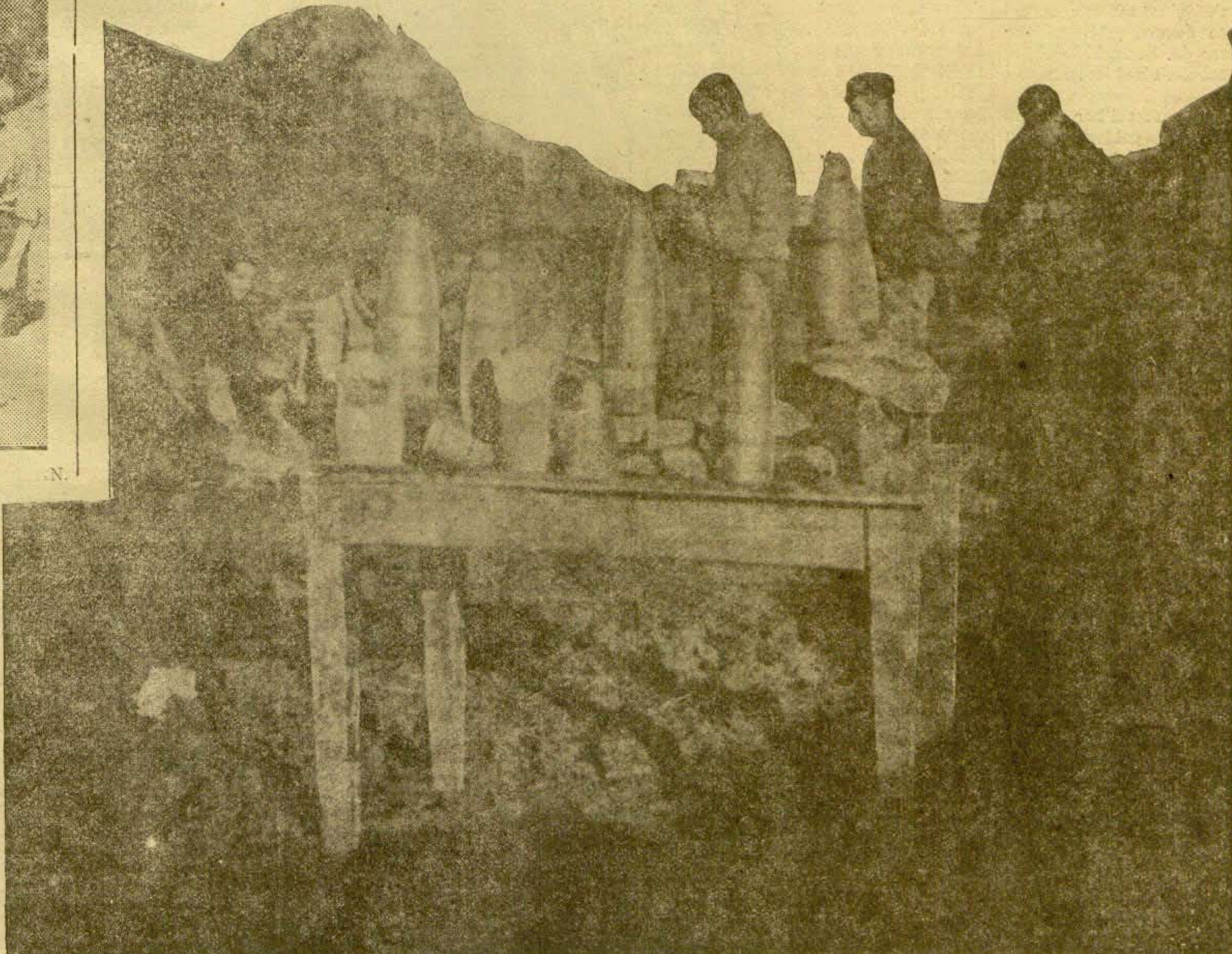
Paxistak
egazaiñekaz;
guk egazkin
barik.
Baña paxis-
t k ez dabe-
na guk: biotza
ziñdotasuna
ta kementa.

IZKILAZKAREN SU-GAIK GERTUTEN JOALDIETARAKO.

TINKO TA ZUR GUDARI! ARERIOEN BEGIRA BETI
BETI AZKATASUNARI BEGIRA.

PAKISTAK JAURTITAKO BONBA TA SU-GAIK BEGIRA NASAI DAGOZ GURE MUTLAK.